

**PETROL KİRLİLİĞİNDEN DOĞAN ZARARIN HUKUKÎ SORUMLULUĞU
İLE İLGİLİ ULUSLARARASI SÖZLEŞMEYE KATILMAMIZIN UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN**

(Resmî Gazete ile yayımı: 29.1.2000 Sayı: 23948)

Kanun No
4507

Kabul Tarihi
27.1.2000

MADDE 1. – 1992 Protokolü ile tadil edilen “Petrol Kirliliğinden Doğan Zararın Hukukî Sorumluluğu ile İlgili Uluslararası Sözleşme”ye ekli çekince ve beyanla katılmamız uygun bulunmuştur.

MADDE 2. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**1992 PETROL KİRLİLİĞİNDEN
DOĞAN ZARARIN HUKUKÎ SORUMLULUĞU
İLE İLGİLİ ULUSLARARASI SÖZLEŞME**

Madde I.

İşbu sözleşme anlamında:

1. “Gemi” sözcüğü, dökme halde petrol türevlerini (hidrokarbür) taşımak üzere yapılmış ya da bu amaçla tadil edilmiş deniz gemisi ile her türlü deniz araçlarını anlatır; ancak başka yüklerle petrol türevleri (hidrokarbür) taşıyabilecek nitelikteki gemilerde, petrol türevi taşıdıkları zamanda ve böyle bir gemi dökme petrol türevinden arındırıldığı kanıtlanmış olmadıkça petrol türevi seferini izleyen seferleri sırasında bu konvarsiyona göre gemi kabul edilecektir.

2. “Şahıs” sözü bütün gerçek kişileri veya devlet ve siyasi taksimatı dahil olmak üzere kamu hukuku veya hususi hukuk tüzel kişilerini ifade eder.

3. “Donatan” sözü gemi sicilinde gemi adlarına kayıtlı bulunan kişi veya kişileri gemi sicilde kayıtlı değilse geminin mülkiyetine sahip bulunan şahıs veya şahısları ifade eder. Şu kadar ki gemi bir devletin mülkiyetinde olup da bu devlette donatan veya gemi işletme müteahhidi olarak müseccel bulunan bir şirket tarafından işletilmekte ise “Donatan” sözü bir şirket anlamına gelir.

4. “Sicil Devleti” müseccel gemilerde geminin sicilinde kayıtlı bulunduğu devleti müseccel olmayan gemiler bakımından ise geminin kaynağını taşıdığı devleti ifade eder.

5. "Petrol" sözü gemide yük olarak veya geminin yakıt tanklarında taşınmakta olan dayanıklı (buharlaşıma derecesi yüksek) Hidrokarbonları özellikle ham petrol, fuel-oil, ağır dizel yağı ve gres yağı gibi mineralleri ifade eder.

6. "Kirlenme zararı"nın anlamı:

a) Gemiden nerede olursa olsun sızan veya bırakılan hidrokarbonların sebep olduğu kirlenmeden, hidrokarbonu taşıyan gemi dışında meydana gelen bütün ziyan veya zararları ifade eder, bu bozulmadan kaynaklanan kâr kaybının dışındaki çevre bozulması için tazminatın, fiilen yapılan veya yapılacak olan eski haline döndürme ile ilgili makul tedbirlerin maliyetlerine sınırlandırılması şartıyla;

b) Korunma tedbirlerinin masrafları ve bu tedbirlerin sebep olduğu ziyan veya zararlar da buna dahildir.

7. "Korunma tedbirleri" bir hadisenin vukuundan sonra kirlenme zararlarını önlemek veya sınırlı tutmak için herhangi bir şahıs tarafından alınan makul tedbirleri ifade eder.

8. "Hadise" kirlilik zararına neden olan veya bu tür hasar ile ilgili ciddi ve ağır tehdit oluşturan aynı menşeli her türlü olayın ortaya çıkışı veya olaylar dizisi anlamında olacaktır.

9. "Örgüt" sözcüğü Uluslararası Denizcilik Örgütünü ifade eder.

10. 1969 Sorumluluk Sözleşmesi 1969 Petrol Kirliliğinden Doğan Zararın Hukukî Sorumluluğu ile İlgili Uluslararası Sözleşme anlamındadır. Bu Sözleşmenin 1976 Protokolünde taraf olan Devletler için, bu ifade, bu Protokolle değiştirilen 1969 Sorumluluk Sözleşmesini içeriyor kabul edilecektir.

Madde II

İşbu Sözleşme münhasıran aşağıdakilere uygulanacaktır:

(a) aşağıdaki yerlerde neden olunan kirlenme zararına:

(i) Âkit Taraflardan birisinin kara suları dahil, ülkesinde; ve

(ii) Uluslararası hukuka göre belirlenen Âkit Tarafın münhasır ekonomik bölgesinde, veya, Âkit Taraf böyle bir bölge belirlememişse, bu Devlet tarafından uluslararası hukuka göre belirlenmiş ve kara sularının ölçüldüğü hattan itibaren 200 deniz mili uzanan kara sularının ötesinde ve bitişiğindeki bölgede; gelen kirlenme zararları ile bu zararları önlemek veya sınırlı tutmak için alınan korunma tedbirleri hakkında caridir.

(b) bu zararların önlenmesi veya en aza indirgenmesi için alınan önleyici tedbirlerle.

Madde III

1. Bu hadise neticesinde geminin sebep olduğu bütün kirlenme zararlarından bu maddenin 2 ve 3 üncü paragraflarındaki haller hariç geminin hadise zamanındaki donatanı, hadise bir olaylar dizisinden oluşuyorsa ilk olay tarihindeki donatanı mesuldür.

2. Donatanı kirlenme zararının:

a) Bir harp düşmanlık, iç savaş veya ayaklanma hareketi yahut önlenmesi ve kaçınılması kabil olmayan anormal bir tabiat hadisesi sonucu olduğunu, veya

b) Münhasıran üçüncü bir şahsın zarar verme kasdiyle vukubulan bir hareket veya ihmalinin sonucu olduğunu, veya

c) Münhasıran bir hükümetin yahut fener veya sair seyir yardımcılarının bakımından sorumlu bir merciin bu görevinin yerine getirilmesindeki bir ihmali veya başkaca nizamlara aykırı bir fiili sonucu olduğunu, ispat ederse mesul olmaz.

3. Donatan kirlenme zararının kısmen veya tamamen, zarar gören şahsın zarar verme kasdiyle vuku bulan bir hareket veya ihmalden yahut başkaca bir kusurundan ileri geldiğini ispat ederse bu şahsa karşı mesuliyetten kısmen veya tamamen aynı tutulabilir.

4. Donatandan kirlenme zararları sebebiyle tazminat, ancak bu sözleşme hükümleri dairesinde talep edilebilir. İşbu maddenin 5 inci paragrafına tabi olarak aşağıdaki görevlerden, hasarın, zarar verme kasdiyle veya dikkatsizce ve zarara sebep olabileceğinin bilinciyle yaptıkları kişisel bir hareket veya ihmalden kaynaklanmaması koşuluyla, ne bu Sözleşmeye ne de başka bir sebebe müsteniden kirlenme zararları sebebiyle tazminat talep edilemez.

(a) Donatanın hizmetlileri veya acentaları veya mürettebatı;

(b) Mürettebatın dışında gemi için hizmet veren kaptan veya diğer bir şahıslar;

(c) Herhangi bir gemi kiracısı (nasıl tanımlandığına bakılmaksızın, bare boat kiracısı dahil), gemi müdürü veya işletmecisi;

(d) Donatanın izni ile veya yetkili kamu merciinin talimatı ile kurtarma operasyonları ifa eden herhangi bir şahıs;

(e) önleyici tedbirler alan her bir şahıs;

(f) Alt paragraf (c), (d) ve (e)'de belirtilen hizmetliler veya şahıs acentaları.

5. İşbu sözleşme donatanın üçüncü şahıslara rücu haklarına halel getirmez.

Madde IV

Bir hadise iki veya daha fazla geminin karışmasıyla olduğu zaman ve bundan kirlenme zararları meydana gelirse söz konusu bütün gemilerin donatanları yeterli bir emniyetle ayrılabilmesi mümkün olmayan bütün zararlardan, madde III'ün hükümleri saklı olmak kaydıyla müteselsilen mesul olurlar.

Madde V

1. Bir gemi donatanı, işbu Sözleşme uyarınca herhangi bir olay ile ilgili sorumluluğunu, aşağıdaki şekilde hesaplanan toplam bir meblağla sınırlamak hakkına haizdir.

(a) 5,000 tonaj biriminin üzerinde olmayan bir gemi için 3 milyon hesap birimi;

(b) 5,000 tonaj biriminin üzerindeki bir gemi için, (a) alt paragrafında belirtilen meblağa ilaveten her bir ilave tonaj birimi için 420 hesap birimi; bununla birlikte, bu toplam meblağın her durumda 59,7 milyon hesap birimini geçmemesi şarttır.

2. Donatanın, kirlilik zararının bu donatanın, bu tür bir zarara neden olmak için kasıtlı, veya ihmali ve bu zararın mehtemelen sonuçlanacağını bilerek işlediği şahsi eylemi veya eylemsizliğinden kaynaklandığı ispatlanırsa, işbu Sözleşme altındaki sorumluluğunu sınırlama hakkına sahip olmayacaktır.

3. Bu maddenin 1 inci paragrafında öngörülen sınırlamadan istifade edebilmek için donatan, IX uncu madde gereğince ülkesinde dava açılacak olan Âkit Devletlerden herhangi birinin mahkemesinde veya yetkili diğer bir merciinde veya böyle bir dava açılmamışsa, Madde IX uyarınca bir işlem yapılabilecek Âkit Tarafların bir mahkemesi veya selahiyet sahibi merciinde kendisinin tüm mesuliyet miktarınca bir fon tesis etmek zorundadır. Fon, hesaplanan meblağın depo edilmesi yahut bir banka garantisi mevzuatına göre şeyanı kabul ve mahkeme veya diğer yetkili mercice yeterli sayılacak başka bir garantinin ibrazı suretiyle olunabilir.

4. Fon, zarar görenler arasında sabit olan alacakları nispetinde paylaştırılır.

5. Fon paylaştırılmadan önce söz konusu hadiseden dolayı kirlenme zararları için tazminat ödeyen donatan yahut müstahdem veya görevli bir şahsı veya sigortacısı yahut ona başkaca malî güvence vermiş olan kişi, tazminat alan şahsın işbu sözleşme uyarınca haiz bulunduğu haklara tediye miktarınca halef olur.

6. Bu maddenin 5 inci paragrafında öngörülen halefiyet hakkı, olayda uygulanacak millî kanun cevaz verdiği takdirde, paragrafta zikredilenlerden başka bir şahıs tarafından dahi kirlenme zararları yüzünden ödediği tazminat için kullanılabilir.

7. Donatan veya diğer bir şahıs fonun paylaşılmasından önce tediye bulunması halinde 5 veya 6 ncı paragrafta göre halefiyet hakkını haiz bulunacağı bir tazminatı kısmen veya tamamen daha sonraki bir tarihte ödemek zorunda kalabileceğini ispat ederse ülkesinde fon tesis olunan devletin mahkemesi veya sair yetkili mercii kendisinin sözü edilen daha sonraki bir tarihte fondan talepte bulunabilmesini teminen yeterli bir meblağın saklı tutulmasını emredebilir.

8. Donatanın kirlenme zararlarını önlemek veya sınırlı tutmak için isteyerek yaptığı makul masraf ve fedakârlıklar kendisine fon üzerinde diğer alacaklılarla eşit haklar bahşeder.

9 (a) İşbu Maddenin 1. paragrafında anılan “hesap birim”, Uluslararası Para Fonu tarafından tanımlanan Özel Çekme Hakkı anlamındadır. Paragraf 1’de belirtilen meblağlar, paragraf 3’te anılan fonun oluşturulması tarihinde Özel Çekme Hakkına referansla bu para birimi değeri esasına göre ulusal para birimine dönüştürülecektir.

Özel Çekme Hakkı açısından, Uluslararası Para Fonu üyesi olan Âkit Taraf bir Devletin ulusal para birim değeri, operasyon ve işlemler için söz konusu tarihte yürürlükte olan Uluslararası Para Fonunca uygulanan değerlendirme yöntemine göre hesaplanacaktır. Özel Çekme Hakkı açısından, Uluslararası Para Fonu üyesi olmayan bir Âkit Taraf Devletin ulusal para birimi değeri, bu Devlet tarafından belirlenen şekilde hesaplanacaktır.

9 (b) Bununla beraber, Uluslararası Para Fonu üyesi olmayan ve kanunu, 9 (a) paragrafı hükümlerinin uygulanmasına müsaade etmeyen bir Âkit Taraf Devlet, işbu Sözleşmenin onayı, kabulü, tasvibi veya Sözleşmeye giriş tarihinde veya bu tarihten sonraki herhangi bir tarihte, 9 (a) paragrafında anılan hesap biriminin 15 altın franga eşit olacağını beyan edebilir. Bu paragrafta anılan altın frank, 900/1000 ayarında 65.5 miligram saf altın karışımına karşılık gelmektedir. Altın frangın ulusal para birimine dönüştürülmesi, ilgili Devlet kanununa göre yapılacaktır.

9 (c) 9 (a) paragrafının son cümlesinde belirtilen hesaplama ve 9 (b) paragrafında adı geçen dönüştürme, 9(a) paragrafının ilk üç cümlesinin uygulamasından kaynaklanacak paragraf 1'deki meblağların, Âkit Taraf Devletin ulusal para biriminde mümkün olduğu kadar gerçek aynı değeri ifade edecek şekilde yapılacaktır. Âkit Taraflar, işbu Sözleşme onayı, kabulü, tasvibi veya Sözleşmeye giriş belgesi verildiğinde ve bunlardan herhangi birisinde bir değişiklik olduğuna, paragraf 9 (a)'ya göre hesaplama şeklini veya 9 (b) paragrafındaki dönüştürme sonucunu, durum hangisini gerektiriyorsa, belgenin yatırılacağı yer ile görüşecektir.

10. İşbu Maddenin amacı için, gemi tonajı, 1969 Gemileri Tonaj Ölçümü ile ilgili Uluslararası Sözleşmenin Ek 1'de belirtilen tonaj ölçme düzenlemelerine göre hesaplanacaktır.

11. Sigortacı veya malî güvence veren kişiler, işbu maddeye göre gemi donatısıyla eşit şartlar veya aynı hukukî etkiye sahip olmak üzere bir fon oluşturma hakkına haizdirler. Paragraf 2 uyarınca, donatan, sorumluluğunu sınırlandırma hakkına haiz olmasa bile, böyle bir fon kurulabilir, ancak bu fon kurma, bu durumda donatan aleyhine talepte bulunacak talep sahiplerinin haklarına zarar vermeyecektir.

Madde VI

1. Donatan hadiseden sonra Madde V gereğince bir fon tesis eder ve mesuliyetini sınırlamak hakkını da haiz bulunursa:

a) Bu hadiseden doğan kirlenme zararları sebebiyle hiç bir tazminat hakkı donatanın başka malları üzerinde istimal edilemez.

b) Her Âkit Taraf Devletin mahkemesi veya sair yetkili mercii, hadiseden doğan kirlenme zararları sebebiyle ileri sürülen bir tazminat alacağı için haczedilmiş olan gemi veya donatanın diğer mallarını keza böyle bir haczi önlemek maksadıyla verilmiş olan tazminat veya başkaca garantileri serbest bırakır.

2. Yukarıdaki hükümler ancak alacaklının fonu idare eden mahkemeye başvurulabilmesi ve fonun da gerçekten onun alacağını ödemede kullanılabilmesi şartları ile caridirler.

Madde VII

1. Âkit bir Devlette müseccel olup da dökme olarak 2000 tondan fazla hidrokarbon yükü taşıyan donatanı, işbu sözleşmeye müsteniden kirlenme zararlarından mesuliyetini karşılamak üzere bir sigorta yaptırmak yahut bir banka garantisi veya enternasyonal bir tazminat fonunca Madde V, 1 inci paragrafında tespit olunan mesuliyet sınırlarına uygun olarak tanzim olunmuş bir sertifika gibi başkaca bir malî güvence vermekle mükelleftir.

2. Âkit Taraf Devletin ilgili mercii, paragraf 1 şartlarına uyulduğunu tespit etmesinden sonra her bir gemiye, işbu Sözleşme hükümlerine göre, sigorta veya diğer malî teminatın yürürlükte olduğunu belirten bir belge verilecektir. Bir Âkit Taraf Devlette tescilli bir gemi ile ilgili olarak, bu belge, geminin sicile kayıtlı olduğu Devletin ilgili mercii tarafından verilecek veya tasdik edilecek; bir Âkit Taraf Devlette tescilli olmayan bir gemi ile ilgili olarak, bu belge, herhangi bir Âkit Tarafın ilgili mercii tarafından verilebilir veya tasdik edilebilir. Bu belge, ekte verilen model formunda olacak ve aşağıdaki bilgileri kapsayacaktır:

- (a) gemi adı ve tescil limanı;
- (b) gemi donatanının adı ve merkez iş yeri
- (c) teminat türü;
- (d) sigortacının veya teminatı veren şahsın adı ve merkez işyeri, ve uygun olduğunda, sigorta veya teminatın düzenlendiği iş yeri;
- (e) belgenin geçerlilik süresi, bu süre sigorta veya diğer teminatın geçerlilik süresinden uzun olmayacaktır.

3. Tasdik edilen belgeler, veren Devletin resmî dili veya dillerinde olacaktır. Kullanılan dil ne İngilizce ne de Fransızca değilse, metin, bu dillerden birisine çevirisini içerecektir.

4. Belge, gemi güvertesinde bulundurulacak ve bir nüshası, gemi sicil kayıtlarını tutan mercilere verilecek veya gemi bir Âkit Taraf Devlette tescilli değilse, belgeyi veren veya tasdik eden mercilere verilecektir.

5. Bir sigorta veya diğer malî teminat, işbu Maddenin 2. paragrafında belirtilen geçerlilik süresinin dolması nedeninin dışında başka bir nedenle, fesih ihtarinin, işbu Maddenin 4. paragrafında belirtilen yetkililere verilmesi tarihinden itibaren 3 ay önce sona ererse, belge bu yetkili mercilere teslim edilmedikçe veya söz konusu süre içinde yeni bir belge düzenlenmedikçe, bu sigorta veya diğer malî teminat, işbu Madde şartlarını karşılamayacaktır. Bu hükümler, benzer olarak, işbu Madde şartlarını artık karşılamayan sigorta veya teminatlardaki her türlü değişikliğe de uygulanacaktır.

6. Sicil Devleti, işbu Madde hükümlerine bağlı olarak, belge düzenleme ve geçerliliği şartlarını tespit edecektir.

7. Paragraf 2'ye göre bir Âkit Taraf Devletin bir mercii tarafından verilen veya tasdik edilen belgeler, işbu sözleşme amaçları için diğer Âkit Taraflarca kabul edilecek ve Âkit Taraf Devlette tescilli olmayan bir gemi ile ilgili olarak verilmiş veya tasdik edilmiş olsa bile, kendileri tarafından verilen veya tasdik edilen belgelerle aynı geçerlikteymiş gibi kabul edeceklerdir. Bir Âkit Taraf Devlet, belgeyi düzenleyen veya tasdik eden Devletin, Belgede adı geçen sigortacı veya garantörün, işbu Sözleşme ile getirilen yükümlülükleri karşılayabilme kabiliyetinde olduğu kanaatinde olup olmadığı hususu ile ilgili olarak herhangi bir tarihte görüşme talebinde bulunabilir.

8. Kirlenme zararının tazmini ile ilgili her talep, doğrudan sigortacı veya gemi donatanın kirlilik zararı sorumluluğu için malî teminat sağlayacak diğer şahıs aleyhine yapılabilir. Böyle bir durumda, davalı, donatan, Madde V, paragraf 2'ye göre sorumluluğunu sınırlama hakkına haiz olmamasına rağmen, Madde V, paragraf 1'de belirtilen sorumluluk sınırlamalarından yararlanabilir.

9. Birinci paragraf uyarınca bir sigorta akdi ve başkaca teminat gösterilmesi suretiyle tesis olunan fon münhasıran işbu sözleşmelerden olağan tazminat alacaklarının tesviyesine tahsis olunur.

10. Âkit Devletler kendi bayraklarını taşıyan ve bu madde hükümlerine tabi olan gemilere işbu maddenin 2 veya 12 nci paragrafı uyarınca düzenlenmiş bir sertifikaya sahip bulunmadıkça, ticarî faaliyette bulunma izni vermezler.

11. İşbu madde hükümleri bağlı kalmak üzere, her Âkit Devlet dökme halinde 2000 tondan fazla hidrokarbon yükü taşıyan ve ülkesi dahilinde bir limana gelen veya onu terk eden veya açıkta kara suları dahilinde bir yükleme boşaltma yerine gelen veya onu terk eden gemilerin, hangi memleket sicilinde kayıtlı bulunursa bulunsunlar, 1 inci paragraf hükümlerine uygun bir sigorta yapmalarını veya sair malî güvence göstermelerini millî mevzuatıyla sağlar.

12. Âkit bir Devletin mülkiyetinde olup da sigorta veya sair malî güvencesi bulunmayan gemilere bu maddenin ilgili hükümleri uygulanmaz; ancak böyle bir gemi, Sicil Devletin yetkili makamlarınca düzenlenmiş ve geminin söz konusu devlete ait ve mesuliyetinin de Madde V'in 1 inci paragrafında tespit olunan sınırlar dahilinde karşılanmış olduğunu gösteren bir belgeyi hamil olmak zorundadır. Belge imkân nispetinde 2 nci paragraftaki örneğe uygun olacaktır.

Madde VIII

İşbu sözleşmede öngörülen tazminat hakları zararın vukuundan itibaren üç sene içinde dava edilmedikleri takdirde düşerler. Zarara sebep olan hadise tarihinden itibaren altı sene geçtikten sonra artık hiç bir dava açılmaz. Hadise birden çok aşamada gerçekleşmişse, altı senelik süre birinci aşama tarihinde işlemeye başlar.

4507

27.1.2000

Madde IX

1. Bir hadise, kara suları veya Madde II'de belirtilen bir saha dahil bir veya birden çok Âkit Devletin ülkesinde kirlenme zararlarına sebep olur yahut kirlenme zararlarını önlemek veya sınırlı tutmak için karasuları veya sahaları dahil olmak üzere böyle bir ülkede korunma tedbirleri alınmış bulunursa tazminat davaları ancak söz konusu Âkit Devlet veya Devletlerin mahkemelerinde açılabilir. Bu gibi davalardan davalı münasip bir süre içinde haberdar edilir.

2. Âkit Devletlerden her biri bu gibi tazminat davalarını hükme bağlayabilmek üzere mahkemelerine gerekli yetkiyi sağlar.

3. Beşinci madde gereğince fon tesisinden sonra ülkesinde fon tesis olunan devletin mahkemeleri fonun taksim ve tevziine ait bütün meselelerde hassen yetkilidirler.

Madde X

1. IX'uncu Maddeye göre yetkili olan bir mahkemeden sadır olan ve menşei memleketinde aleyhine adli kanun yollarına başvurulması artık mümkün bulunmayan kabili icra bir hüküm bütün Âkit Devletlerce tanınır, meğer ki

a) Hüküm hileli bir şekilde istihsal edilmiş olsun, veya

b) Davalı münasip bir süre içinde davadan haberdar edilmemiş ve mahkemede kendisine savunma imkânı verilmemiş bulunsun.

2. Birinci paragraf uyarınca tanınan ilam, Âkit Devletlerden her birinde mezkûr devlet tarafından öngörülen merasim yerine getirilir getirilmez kabili icra olur. Bu merasim, esas hakkında yeniden inceleme yapılmasına izin veremez.

Madde XI

1. İşbu sözleşme hükümleri savaş gemileri ile bir devlete ait veya onun tarafından işletilmekte olup da söz konusu devrede münhasıran gayri ticari bir devlet hizmetine tahsis edilmiş olan gemiler hakkında kabili tatbik değildirler.

2. Bir Âkit Devlete ait olup da ticari maksatla kullanılan gemilerden dolayı her Âkit Devlet Madde IX'da zikrolunan mahkemelerde dava olunabilir; böyle bir halde davalı, egemen bir devlet sıfatıyla haiz bulunduğu bütün savunmalardan feragat eder.

Madde XII

İşbu Sözleşme, imzaya açıldığı tarihte yürürlükte olan veya imzaya, onaya veya girmeye açılan Uluslararası Sözleşmeleri -sadece bu Sözleşmelerin işbu Sözleşme ile ihtilaflı olduğu kapsamda olmak üzere- üstünde olacaktır; bununla birlikte, işbu Maddedeki hiçbir şey, Âkit Taraf Devletlerin, Âkit Taraf olmayan Devletlere karşı, bu Uluslararası Sözleşmelerden kaynaklanan vecibelerini etkilemeyecektir.

Madde XII bis

Geçici hükümler

Bir Devlet, bir olay tarihinde hem işbu Sözleşmeye hem de 1969 Sorumluluk Sözleşmesine Taraf olunması durumunda aşağıdaki hükümler uygulanacaktır:

(a) İşbu Sözleşme kapsamı içinde bir olay kirlenme zararına neden olduğu durumda, işbu Sözleşme altındaki yükümlülük, 1969 Sorumluluk Sözleşmesi uyarınca da bu yükümlülüğün ortaya çıkması halinde ve çıktığı ölçüde, kaldırılmış addedilecektir.

(b) Bir olayın işbu Sözleşme kapsamı içinde kirlenme zararına neden olduğu ve söz konusu Devlet hem işbu Sözleşmeye hem de 1971 Petrol Kirlilik Hasarının Tazmini için bir Uluslararası Fonun Kurulması ile İlgili Uluslararası Sözleşmeye taraf olduğu durumda, işbu Maddenin (a) alt paragrafının uygulanmasından sonra kalan sorumluluk, işbu Sözleşme uyarınca, söz konusu 1971 sözleşmesinin uygulanmasından sonra tazmin edilmeyen kirlenme zararı ölçüsünde ortaya çıkacaktır;

(c) İşbu Sözleşmenin Madde III, paragraf 4 uygulamasında, “işbu Sözleşme” ifadesi, hangi durum uygunsa, işbu Sözleşme veya 1969 Sorumluluk Sözleşmesi olarak yorumlanacaktır;

(d) İşbu Sözleşmenin Madde V, paragraf 3'ün uygulanmasında, oluşturulacak fonun toplam miktarı, işbu Maddenin (a) alt paragrafına göre ödenmiş kabul edilecek meblağ oranında azaltılacaktır.

Madde XII ter

Nihai maddeler

İşbu Sözleşmenin nihai maddeleri, 1969 Sorumluluk Sözleşmesine değişiklik getiren 1992 Protokolünün 12 ila 18 arasındaki Maddeleri olacaktır. İşbu Sözleşmedeki Âkit Taraflar ile ilgili referanslar, belirtilen Protokol Tarafı Devletlerce referans olarak alınacaktır.

NIHAİ MADDELER

1969 Sorumluluk Sözleşmesine değişiklik getiren 1992 Protokolünün

12 ila 18 arasındaki maddeleri

Madde 12

İmza, onay, kabul, tasdik ve girme

İşbu Protokol, Londra'da 15 Ocak 1993'ten 14 Ocak 1994 tarihine kadar imzaya açık olacaktır.

2. Paragraf 4'e tabi olarak, Her Devlet

(a) onay, kabul veya tasdik şartına bağlı olarak imzadan sonra onay, kabul veya tasdik etmekle veya;

(b) Katılmakla, bu Protokole taraf olabilir.

3. Onaylama, kabul, tasdik veya katılma usulüne uygun bir belgenin Örgüt Genel Sekreterine tevdi suretiyle olur.

4. 1971 Petrol Kirliliği Zararının tazmini için bir Uluslararası Fonun Kurulması ile ilgili Uluslararası Sözleşmeye (Bundan sonra kısaca “1971 Fon Sözleşmesi” olarak anılacaktır) Taraf olan her Devlet, işbu Protokol bu Devlette yürürlüğe girdiği tarihte yürürlüğe girmesini iptal etmedikçe, bu Sözleşmeye değişiklik getiren 1992 Protokolünü onaylar, kabul eder, tasdik eder veya Protokole katılırsa, işbu Protokolü onaylayabilir, kabul tasdik edebilir veya Protokole katılabilir.

5. Bu Protokole (1992) taraf olan ancak 1969 Sorumluluk Sözleşmesine Taraf olmayan bir Devlet, 1969 Sözleşmesine o şekliyle taraf olan diğer devletlere karşı Sözleşme'nin bu Protokolle değiştirilmiş şekliyle bağlı olacak, fakat 1969 Sözleşmesine o şekliyle taraf olanlara karşı Sözleşmenin bu şekliyle bağlı olmayacaktır.

6. İşbu Protokolle değişik 1969 Sorumluluk Sözleşmesinin bir değişikliğinin yürürlüğe girmesinden sonra verilen onay, kabul, tasdik veya katılma belgesi, bu değişiklikle değiştirilen Sözleşmeye uygulanacak olarak kabul edilecektir.

Madde 13

Yürürlüğe giriş

1. İşbu Protokol, her birisinin en az bir milyon birimlik gros tanker tonaja sahip olan dört Devlet dahil on Devletin Örgüt Genel Sekreterine onay, kabul, tasdik veya katılma belgesi verdiği tarihten sonra oniki ay içinde yürürlüğe girecektir.

2. Bununla birlikte, 1971 Fon Sözleşmesinde Taraf olan her Devlet, işbu Protokol ile ilgili onay, tasdik, kabul veya katılma belgesini verdiği tarihte, bu belgenin, 1971 Fon Sözleşmesini değiştiren 1992 Protokolünün 31. Maddesinde belirtilen altı aylık sürenin sonuna kadar işbu Maddenin amaçları için yürürlükte olmadığından kabul edileceğini beyan edebilir. 1971 Fon Sözleşmesinde Taraf olmayan ancak 1971 Fon Sözleşmesini değiştiren 1992 Protokolü ile ilgili onay, kabul, tasdik veya katılma belgesini veren bir Devlet, ayrıca aynı zamanda işbu paragrafa göre de bir beyanda bulunabilir.

3. Bir önceki paragrafa göre bir beyanda bulunan her Devlet, bu beyanını, Örgüt Genel Sekreterine hitaben verilen bir ihbarla geri çekebilir. Bu geri çekme ihbarında bulunan Devletin işbu Protokol ile ilgili onay, kabul, tasvip veya girme belgesini ihbar tarihinde vermiş olmasının kabul edileceği kaydıyla, bu geri çekme, ihbarın alındığı tarihte yürürlüğe girer.

4. Yürürlüğe girmesi ile ilgili paragraf 1'deki şartlar karşılandıktan sonra, Protokolü onaylayan, kabul, tasdik eden veya giren her Devlet için, işbu Protokol, ilgili belgenin bu Devletçe verilmesi tarihinden sonra on iki ay içinde yürürlüğe girecektir.

Madde 14

Revizyon ve değişiklik

1. Örgüt, 1992 Sorumluluk Sözleşmesini revizyon veya tadili maksadıyla bir Konferansı toplantıya çağırılabilir.

2. Âkit Devletlerden en az üçte birinin talebi üzerine Örgüt, Âkit Devletleri 1992 Sorumluluk Sözleşmesinin revize edilmesi veya tadili maksadıyla bir Konferansa çağırır.

Madde 15

Tahdit miktarları değişiklikleri

1. Âkit Taraf Devletlerin en az üçte birinin talebi üzerine, işbu Protokolle değiştirilen 1969 Sorumluluk Sözleşmesinin Madde V, paragraf 1'de belirtilen sorumluluk sınırlamalarının değiştirilmesi ile ilgili teklif, Genel Sekreter tarafından bütün Örgüt Üyelerine ve bütün Âkit Taraflara gönderilecektir.

2. Yukarıda belirtildiği şekilde önerilen ve gönderilen her türlü değişiklik, gönderme tarihinden sonra en az altı ay sonraki bir tarihte değerlendirilmesi için Örgütün Hukuk Komitesine sunulacaktır.

3. Örgüt üyesi olsun veya olmasın, işbu Protokolle değiştirilen 1969 Sorumluluk Sözleşmesinde Taraf olan Bütün Devletler, değişikliklerin değerlendirilmesi ve kabulü ile ilgili Hukuk Komitesinin çalışmalarına katılma hakkına sahip olacaktır.

4. Değişiklikler, Âkit Tarafların en az yarısının oylamada bulunması şartıyla, Hukuk Komitesinde hazır bulunanlar ve oylamaya katılan Âkit Tarafların Devletlerin üçte iki çoğunluğu ile kabul edilecektir.

5. Sınırlamaların değiştirilmesi ile ilgili bir teklif işlemlerinde, Hukuk Komitesi, olayların görülmesini ve özellikle bu olaylardan kaynaklanan zarar miktarını, para değerlerindeki değişiklikleri ve önerilen değişikliğin sigorta maliyeti üzerindeki etkisini dikkate alacaktır. Ayrıca, işbu Protokolle değiştirilen Sözleşmenin V. Maddesi 1. paragraftaki limitler ile 1992 Petrol Kirliliği Zararlarının Tazmini için bir Uluslararası Fon Kurulması ile ilgili Uluslararası Sözleşmesinin 4. Maddesi 4. paragrafında belirtilen limitler arasındaki ilişkiyi dikkate alacaktır.

6 (a) İşbu Madde altındaki sorumluluk sınırlamalarının hiçbir değişikliği, 15 Ocak 1998 tarihinden önce veya işbu Madde altındaki önceki değişikliğin yürürlüğe giriş tarihinden sonra beş yıldan az bir süre içinde değerlendirilemez. İşbu Madde altındaki hiçbir değişiklik, işbu Protokolün yürürlüğe girmesinden önceymiş gibi kabul edilmeyecektir.

(b) Hiçbir limit, 15 Ocak 1993'ten itibaren bileşik bir esas üzerinden hesaplanan yılda yüzde 6 artırılan, işbu Protokolle değiştirilen 1969 Sorumluluk Sözleşmesinde belirlenen limite karşılık gelen miktarı geçecek şekilde artırılamaz.

(c) Hiçbir limit, işbu Protokolle değiştirilen 1969 Sorumluluk Sözleşmesinde belirtilen limite karşılık gelen meblağın 3 katı meblağı geçecek şekilde artırılamaz.

7. Paragraf 4'e göre kabul edilen değişiklik, Örgüt tarafından bütün Âkit Taraflara bildirilecektir. Değişiklik, bildirim tarihinden sonraki onsekiz aylık sürenin sonunda kabul edilmiş olarak değerlendirilecektir. Hukuk Komitesi tarafından değişikliğin kabul edildiği tarihte Âkit Taraf olan Devletlerin dörtte birinden az bir kısmının, değişikliği kabul etmediklerini Örgüte bildirmeleri şarttır, bu durumda değişiklik reddedilir ve hiçbir geçerliliği olmayacaktır.

8. Paragraf 7'ye göre kabul edildiği kabul edilen bir değişiklik, kabul tarihinden sonraki onsekiz ay içinde yürürlüğe girecektir.

9. Madde 16, paragraf 1 ve 2'ye göre, değişiklik yürürlük tarihinden en az altı ay önce işbu Protokolü feshetmedikçe, ilgili değişiklik bütün Âkit Tarafları bağlayacaktır. Bu şekilde yapılan bir fesih, değişiklik yürürlüğe girdiğinde yürürlüğe girecektir.

10. Bu değişiklik, değişiklik Hukuk Komitesi tarafından kabul edildiğinde ancak kabulü ile ilgili onsekiz aylık süre henüz dolmadığında, bu süre esnasında Sözleşme Âkidi olan bir Devleti bağlayacaktır. İşbu paragrafta belirtilen durumlarda, bir değişiklik yürürlüğe girdiğinde veya işbu Protokol bu Devlet için yürürlüğe girdiğinde, hangisi daha sonra ise, bu değişiklik Devleti bağlayacaktır.

Madde 16

Fesih

1. İşbu Protokol, söz konusu bir Âkit Taraf için yürürlüğe girdiği tarihten sonraki herhangi bir tarihte, bu Âkit Tarafa feshedilebilir.

2. Fesih, Örgüt Genel Sekreterine fesih belgesinin verilmesi ile gerçekleşecektir.

3. Fesih, Örgüt Genel Sekreterine fesih belgesinin verilmesinden sonra oniki ay veya fesih belgesinde belirtilen daha uzun bir sürede yürürlüğe girecektir.

4. İşbu Protokole taraf olan Taraflar arasında, bu Taraflardan herhangi birince 1969 Sorumluluk Sözleşmesinin adı geçen Sözleşmenin XVI. Maddesine göre feshi, hiçbir şekilde işbu Protokolle değişik 1969 Sorumluluk Sözleşmesinin feshi olarak yorumlanmayacaktır.

5. 1971 Fon Sözleşmesine değişiklik getiren 1992 Protokolünün 1971 Fon Sözleşmesinde bir Taraf olarak kalmaya devam eden bir devlet tarafından feshi, işbu Protokolün feshi olarak kabul edilecektir. Bu fesih, 1971 Fon Sözleşmesine değişiklik getiren 1992 Protokolü feshinin işbu Protokolün 34. Maddesine göre yürürlüğe girdiği tarihte geçerli olacaktır.

Madde 17

Belgelerin verilmesi

1. İşbu Protokol ve Madde 15 uyarınca kabul edilen her türlü değişiklik Örgüt Genel Sekreterine verilecektir.

2. Örgüt Genel Sekreteri:

(a) (i) tarihleri ile birlikte yeni bir imzalamayı veya belgenin verilmesini;

(ii) Madde 13 uyarınca yapılan her bir beyan ve bildirim ve 1992 Sorumluluk Sözleşmesinin V. Maddesi, 9. paragrafı uyarınca yapılan her bir beyan ve bildirim;

(iii) İşbu Protokolün yürürlüğe giriş tarihini;

(iv) Madde 15, paragraf 1'e göre yapılan sorumluluk sınırlarının değiştirilmesine yönelik her türlü teklifi;

(v) Madde 15, paragraf 4'e göre kabul edilen herhangi bir değişikliği;

(vi) İşbu Maddenin 8 ve 9. paragraflarına göre yürürlüğe giriş tarihleri ile birlikte Madde 15, paragraf 7'ye göre kabul edildiği kabul edilen her türlü değişikliği;

(vii) Verilme tarihi ve yürürlüğe giriş tarihi ile birlikte işbu Protokol fesih belgelerinin verilmesini;

(viii) Madde 16, paragraf 5 uyarınca yapıldığı kabul edilen her türlü feshi;

(ix) İşbu Protokolün herhangi bir Maddesi uyarınca istenen her türlü haberleşmeyi; işbu Protokolü imzalayan veya Protokole giren bütün Devletlere bildirecektir.

(b) İşbu Protokolün tasdikli hakiki nüshalarını bütün İmza Koyan Devletlere ve işbu Protokole giren bütün Devletlere gönderecektir.

3. İşbu Protokol yürürlüğe girer girmez, metni, Örgüt Genel Sekreterince, Birleşmiş Milletler Ana Sözleşmesinin 102. Maddesine göre kaydedilmesi ve yayımı için Birleşmiş Milletler Sekreterliğine gönderilecektir.

Madde 18

Dil

İşbu Protokol, her biri eşit derecede hakiki olmak üzere, Arapça, Çince, İngilizce, Fransızca, Rusça ve İspanyolca dillerinde olmak üzere bir tek orijinal olarak yapılmıştır.

Yirmiyedi Kasım Bindokuzyüzdoksaniki tarihinde Londra'da düzenlenmiştir.

Yukarıda belirtilenlerin şهادetiyle, aşağıda imzası bulunanlar, bu amaç için ilgili Hükümetlerce tam yetkili olarak imzalanmıştır.

EK

SİGORTA BELGESİ VEYA PETROL KİRLİLİĞİ ZARARI İÇİN HUKUKİ
SORUMLULUK İLE İLGİLİ DİĞER MALÎ TEMİNATLAR

1992 Petrol Kirliliğinden Doğan Zararlardan Hukukî Sorumluluk ile ilgili Uluslararası Sözleşmesinin VII. Maddesi hükümlerine göre düzenlenmiştir.

İşbu belge ile, yukarıda adı geçen gemi ile ilgili olarak, 1992 Petrol Kirliliğinden Doğan Zararlardan Hukukî Sorumluluk ile ilgili Uluslararası Sözleşmenin VII. Maddesi şartlarını karşılayan bir sigorta poliçesi veya diğer bir malî teminat olduğu tasdik edilir.

Teminat Türü :

.....

Teminat süresi :

.....

Sigorta Edenin(lerin) ve/veya Garantörün(lerin) Adı ve Adresi :

Adı :

Adresi :

İşbu sertifika tarihine kadar geçerlidir.

..... Hükümeti tarafından düzenlenmiş veya tasdik edilmiştir.

(Devletin tam adı)

..... (Yer)

..... (tarih)

.....
Düzenleyen veya tasdik eden
yetkilinin İmzası ve Unvanı

Açıklayıcı Notlar :

1. İstendiğinde, Devlet açıklaması, belgenin verildiği ülkenin yetkili kamu merciine referansı içerebilir.

2. Teminat toplam tutarı, birden fazla kaynak tarafından verilmişse, bu kaynakların her birisinin sağladığı tutar belirtilmelidir.

3. Teminat, bir kaç formda verilmişse, bu formlar belirtilmelidir.

4. "Teminat Süresi" kısmında, bu teminatın yürürlüğe girdiği tarihi belirtmelidir.

TÜRKİYE'NİN ÇEKİNCESİ

Sözleşmenin II/a (ii) maddesinde yeralan "... veya, Âkit Taraf böyle bir bölge belirlemediyse, bu Devlet tarafından uluslararası hukuka göre belirlenmiş ve karasularının ölçüldüğü hattan itibaren 200 deniz mili uzanan karasularının ötesinde ve bitişindeki bölgede..." ifadesi Türkiye açısından bağlayıcı değildir. Zira, böyle bir ifade, uluslararası hukuk normlarıyla çelişmekte olup, Türkiye bu alanları açık deniz olarak tanımaktadır.

TÜRKİYE'NİN BEYANI

Türkiye Cumhuriyeti, eski Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği'nin 24 Haziran 1975 tarihinde Sözleşmeye taraf olurken Sözleşme'nin XI (2) maddesine getirdiği çekinceyi not etmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti, söz konusu çekinceyi tanımadığını ilan eder. Türkiye Cumhuriyeti, ticarî amaçlarla kullanılan bir devlet gemisinin hukukî sorumluluğuyla ilgili bir dava söz konusu olduğunda, uluslararası hukukun, bir devlete diğer bir devletin mahkemelerinin yargı yetkisinden muafiyet hakkı vermediği görüşündedir.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
2	17	30
9	46	12
18	29	380
24	53	629: 630, 738: 761

I- Gerekçeli 122 ve 122'ye 1 inci ek S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 53 üncü Birleşim tutanağına bağlıdır.

II- Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tali Çevre, Esas Dışişleri Komisyonları görüşmüştür.

III- Esas No. : 1/359